

กิจ

กรรมศึกษาตุงานนอกสถานที่ เพื่อศึกษากลุ่มธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

ความเป็นมาและความสำคัญ

บ้านคีรีวงเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ในวงล้อมของเทือกเขาหลวง เขายอดเพล เขาหอยสังข์ เขาริงโร ท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงาม หันหลังชนกับเทือกเขาหลวง หรือเทือกเขานครศรีธรรมราช ในหมู่บ้านมีธารน้ำสายใหญ่ไหลผ่านกลาง 2 สาย คือ คลองปง และคลองท่าหา ไหลมาบรรจบกันเป็นคลองท่าดี ต้นน้ำอยู่บนยอดเขาหลวง บริเวณขุนน้ำท่าดี สายน้ำจากคลองท่าดี ไหลมาที่ช่องแคบระหว่างเขาหอยสังข์ กับเขายอดเพล และเขาริงโร และรวมกับสายน้ำอื่น ๆ เป็นคลองป่าเหล่าที่ไหลสู่เมืองนครศรีธรรมราชที่บริเวณหัวท่า

เมื่อราว 200 ปีก่อน คีรีวงเป็นหมู่บ้านที่มีไม่กี่หลังคาเรือน เล่ากันว่าบรรดาทหารที่ถูกเกณฑ์ไปรบเมืองไทรบุรี ได้ชักชวนกันหนีมาทำไร่ทำสวน โดยหลบลิเลาะตามคลองขุนน้ำเรื่อยไปถึงที่ราบในหุบเขานครศรีฯ (ชาวบ้านเรียกว่า เขาหลวง หรือ เขาใหญ่)

ชาวบ้านคีรีวงรุ่นแรก ๆ ปลูกผลไม้ไว้กินเอง จับปลา หาของป่า ล่าสัตว์ ผู้หญิงทอผ้าใช้เองไม่ต้องซื้อหา พระประจำหมู่บ้านเป็นผู้รักษาพยาบาลโรคภัยไข้เจ็บให้กับชาวบ้าน โดยใช้พืชสมุนไพรประกอบถาวรวด

หมู่บ้านคีรีวงตั้งอยู่ในตำบลกำโลน อำเภอลานสกา ซึ่งตำบลกำโลนมีทั้งหมด 10

หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านวัดจันทร์

หมู่ที่ 2 บ้านวัดโคก

หมู่ที่ 3 บ้านย่านยาว

หมู่ที่ 4 บ้านวัดสมอ

หมู่ที่ 5 บ้านคีรีวง

หมู่ที่ 6 บ้านมะป่า-กวาง

หมู่ที่ 7 บ้านวังไทร

หมู่ที่ 8 บ้านคีรีทอง

หมู่ที่ 9 บ้านขุนศิริ

หมู่ที่ 10 บ้านศิริธรรม

ปัจจุบันหมู่บ้านศิริวงมี 4 หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ 5 บ้านศิริวง

- หมู่ที่ 8 บ้านศิริทอง

- หมู่ที่ 9 บ้านขุนศิริ

- หมู่ที่ 10 บ้านศิริธรรม

ผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ เช่น น้ำผลไม้ ข้าวเกรียบ ทูเรียนกวน จักสานคลุมไม้ไผ่ กล้วย ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม เสื้อผ้าสำเร็จรูป มัดย้อมสีธรรมชาติ และสบู่เปลือกมังคุด

บ้านศิริวง เคยประสบอุทกภัย เมื่อปี 2505 พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2531 เกิดภูเขาถล่มน้ำป่าพัดพาบ้านเรือนต้นไม้ที่ติดทำกินเสียหาย อันเป็นผลสืบเนื่องจากการแผ้วถางทำลายป่า ชาวบ้านศิริวงได้ตระหนักถึงการทำลายป่า จึงร่วมกันก่อตั้งกองทุนเดมิสีเขียวให้เขาหลวง เพื่อจัดการกับทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในชุมชนศิริวง หลังจากนั้นก็มีการจัดตั้งกลุ่ม และชุมชนเพื่อการประกอบอาชีพต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเช่น ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มทำทุเรียนกวน กลุ่มทำผ้ามัดย้อม โครงการพัฒนา และจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ (กรมพัฒนาชุมชน, 2004)

รูปภาพที่ 13.1

รูปภาพที่ 13.2

รูปภาพที่ 13.1-13.2 แสดงกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ของชุมชน ศิริวง

จุดเด่นของหมู่บ้านคีรีวง จนได้รับการยกย่องเป็นหมู่บ้าน OTOP ที่ประสบความสำเร็จในการบูรณาการสร้างมูลค่าเพิ่ม เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่ได้สัมผัสกับวัฒนธรรมชนบท โดยการเริ่มต้นของกลุ่มชาวบ้าน คิดหาวิธีการจัดการ บริหารหมู่บ้านด้วยตนเอง รวมกลุ่มทำงานตามความถนัดและวัตถุประสงค์ที่มี ใช้ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์ในการสร้างจุดดึงดูดให้กับหมู่บ้าน โครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี เห็นว่ากลุ่มธุรกิจชุมชนในคีรีวงเป็นตัวอย่างของธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ จึงได้จัดกิจกรรมนี้ขึ้น โดย คณะวิจัยได้เลือกธุรกิจชุมชนบ้านคีรีวง อ.ลานสกา จ.นครศรีธรรมราช ในส่วนของผ้ามัดย้อม และการทำสมุนไพรจากมังคุดและสมุนไพร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ธุรกิจชุมชน โดยร่วมกันเรียนรู้ธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจชุมชนของตนเอง
2. เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษากับชุมชน
3. เพื่อศึกษาลักษณะการบริหารธุรกิจชุมชนหลาย รูปแบบ

ขอบเขตงานวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาและรวบรวมวิธีการบริหารงานแบบมีแบบแผนการดำเนินงาน และการบริหารแบบไม่มีโครงสร้างการบริหารงาน แต่ใช้วิธีการบริหารแบบพึ่งพาอาศัยกันของธุรกิจชุมชนคีรีวง ในส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัด มิสเตอร์มังคุดซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์สบู่เปลือกมังคุด และผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ ของกลุ่มใบไม้คีรีวง

คำจำกัดความ

ธุรกิจชุมชน หมายถึงเป็นการรวมตัวกันของชาวบ้านเพื่อลงทุนทำธุรกิจชุมชนชนบท เช่น กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเพื่อร่วมกันจัดการทั้งด้านการแปรรูป และการตลาด โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและการบริหารจัดการกันเอง โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการผลิตและจัดการกลุ่ม(วัตถุประสงค์ ความรู้และแรงงาน) และการทำกิจกรรมคำนึงถึงความเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจในชุมชนที่ดำเนินงานอยู่ (โครงการศึกษาเพื่อส่งเสริมกิจกรรมนอกภาคเกษตร, 2541. : 2)

ผ้ามัดย้อม หมายถึงผ้าที่ใช้เทคนิคการทำลวดลายโดยการมัดผ้าที่ทอสำเร็จ แล้วด้วยวิธี การต่างๆเช่น ทับ มัด เย็บ และใช้อุปกรณ์อื่นๆ ให้เป็นลวดลายตามที่กำหนด แล้วจึงนำไปย้อมสี

วิธีการดำเนินการ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative) การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยใช้การศึกษาหลายรูปแบบผสมกันเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ได้แก่ การสัมภาษณ์ เอกสารการวิจัย การจัดสนทนากลุ่ม และการจัดสัมมนาวิชาการ

ประชากรที่ศึกษา

1. ธุรกิจผลิตสบู่เปลือกมังคุด และสมุนไพรบ้านคีรีวง
2. ธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและกรณีศึกษาในแต่ละกลุ่มใช้วิธีศึกษาดูงาน และจัดสัมมนากลุ่ม

การดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการเตรียมข้อมูล

การศึกษาเอกสารและงานวิจัย ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลและงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

- เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับผ้ามัดย้อม
- เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการทำสบู่

2. ขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือ

- ดำเนินการออกแบบแบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน

1. ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ขั้นตอนการศึกษาดูงาน

- ธุรกิจสบู่เปลือกมังคุด ใช้การจัดสัมมนากลุ่ม

- ธุรกิจผ่านมัลติมีเดีย รับฟังคำบรรยายจากท่านวิทยากร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้เทคนิคระบบการจัดการธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจากสถานที่จริง และผู้มีประสบการณ์จริง
2. ผู้เข้าร่วมโครงการมีโอกาสได้พูดคุยซักถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ประสบความสำเร็จทางธุรกิจที่มีลักษณะเดียวกัน
3. ผู้เข้าโครงการเข้าใจ วิธีการจัดการ ระบบการทำงาน และปัจจัยที่ส่งเสริมให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ มากขึ้น

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงาน คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ และระเบียบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวคือในการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต ศึกษา ดูงาน และทำการสัมภาษณ์กลุ่ม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 36 คน คณะผู้วิจัย 8 คน โดยแยกกลุ่มของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ 10 กลุ่มธุรกิจ ดังนี้

1. กลุ่มเครื่องแกง 2002 มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 10 คน
2. กลุ่มเครื่องแกง มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 2 คน
3. กลุ่มปุยเจ้าของสวนสงเคราะห์ทำเนียบพัฒนา ทำกิจการปุยเคมีผสม มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 2 คน
4. กลุ่มสตีบ้านนำราดกิจการนำพริกเผา และกษุณซาวสาร มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 4 คน
5. กลุ่มร้านค้าชุมชน หมู่ที่ 2 มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 1 คน
6. กลุ่มกาลละแม มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 6 คน
7. กลุ่มปุยหมัก มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 2 คน
8. กลุ่มผลิตน้ำยาล้างจาน มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 2 คน
9. กลุ่มเกษตรยั่งยืน มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 6 คน
10. กลุ่มร้านค้าชุมชน หมู่ที่ 1 มีตัวแทนเข้าร่วมศึกษาดูงาน 1 คน

จากการจัดกิจกรรมสัมมนากลุ่ม

การจัดกิจกรรมกลุ่มโดยมีวิทยากรคือ คุณสุทธา สุทธิ ซึ่งเป็นวิทยากรในพื้นที่ ได้เล่าประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านศิรังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

บ้านศิรังเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ในวงล้อมของเทือกเขาหลวง เขายอดเพล เขาหอยสังข์ เขาริงไโร ท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงาม หันหลังชนกับเทือกเขาหลวง หรือเทือกเขานครศรีธรรมราช ในหมู่บ้านมีธารน้ำสายใหญ่ไหลผ่านกลาง 2 สาย คือ คลองปง และคลองท่าหา ไหลมาบรรจบกันเป็นคลองท่าดี ต้นน้ำอยู่บนยอดเขาหลวง บริเวณขุนน้ำท่าดี สายน้ำจากคลองท่าดี ไหลมาที่ช่องแคบระหว่างเขาหอยสังข์ กับเขายอดเพล และเขาริงไโร และรวมกับสายน้ำ

อื่น ๆ เป็นคลองป่าเหล่าที่ใหญ่สุดเมืองนครศรีธรรมราชที่บริเวณหัวท่า เมื่อราว 200 ปีก่อน คีรีวงเป็นหมู่บ้านที่มีไม้กัทลีหลังคาเรือน เล่ากันว่าบรรดาทหารที่ถูกเกณฑ์ไปรบเมืองไทรบุรี ได้ชักชวนกันหนีมาทำไร่ทำสวน โดยหลบลิเลาะตามคลองขุนน้ำเรื่อยไปถึงที่ราบในหุบเขานครศรีฯ (ชาวบ้านเรียกว่า เขาหลวง หรือ เขาใหญ่)

ชาวบ้านคีรีวงรุ่นแรก ๆ ปลูกผลไม้ไว้กินเอง จับปลา หาของป่า ล่าสัตว์ ผู้หญิงทอผ้าใช้เองไม่ต้องซื้อหา พระประจำหมู่บ้านเป็นผู้รักษาพยาบาลโรคภัยไข้เจ็บให้กับชาวบ้าน โดยใช้พืชสมุนไพรประกอบกรณวด

หมู่บ้านคีรีวงตั้งอยู่ในตำบลกำโลน อำเภอลานสกา ซึ่งตำบลกำโลนมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านวัดจันทร์

หมู่ที่ 2 บ้านวัดโคก

หมู่ที่ 3 บ้านย่านยาว

หมู่ที่ 4 บ้านวัดสมอ

หมู่ที่ 5 บ้านคีรีวง

หมู่ที่ 6 บ้านมะป่า-กวาง

หมู่ที่ 7 บ้านวังไทร

หมู่ที่ 8 บ้านคีรีทอง

หมู่ที่ 9 บ้านขุนคีรี

หมู่ที่ 10 บ้านคีรีธรรม

ปัจจุบันหมู่บ้านคีรีวงมี 4 หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ 5 บ้านคีรีวง

- หมู่ที่ 8 บ้านคีรีทอง

- หมู่ที่ 9 บ้านขุนคีรี

- หมู่ที่ 10 บ้านคีรีธรรม

ผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ เช่น น้ำผลไม้ ข้าวเกรียบ ทุเรียนกวน จักสานคลุมไม้ไผ่ หวาย ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม เสื้อผ้าสำเร็จรูป มัดย้อมสีธรรมชาติ และสบู่เปลือกมังคุดและสมุนไพร

การศึกษาดูงาน ณ ชุมชนคีรีวง

ในการศึกษาถึงแนวทางการบริหารงานแบบมีแบบแผนโดยเลือกธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปมัตย้อมสีธรรมชาติ ของกลุ่มไบไม้ และการดำเนินงานแบบไม่มีโครงสร้างการบริหาร แต่ใช้วิธีการบริหารแบบพึ่งพาอาศัยกันของธุรกิจสบู่เปลือกมังคุดและสมุนไพร

จากการศึกษา พบว่าธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปมัตย้อมสีธรรมชาติ ของกลุ่มไบไม้ มีระบบจัดการแบ่งการทำงานตามหน้าที่งานของแต่ละฝ่าย เช่น

- ฝ่ายการบัญชี
- ฝ่ายการเงิน
- ฝ่ายการตลาด
- ฝ่ายผลิต

ซึ่งฝ่ายผลิตจะมีสมาชิกในกลุ่มแบ่งเวลายกกันมาผลิตผ้ามัตย้อม ตามกำลังและเวลาที่ว่างหลังจากเสร็จภาระงานหลักในการทำสวนยาง สมาชิกที่ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปเมื่อได้รับการติดต่อสั่งของจากลูกค้าก็จะดำเนินการตัดให้ทันตามกำหนดแล้วมารวบรวมไว้ที่กลุ่มก่อนดำเนินการส่งให้ลูกค้าต่อไป ตลอดทั้งมีร้านค้าขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป กระเป๋า ของโทรศัพท์มือถือ และผลิตภัณฑ์จากผ้ามัตย้อมมากมาย

ส่วนการดำเนินงานแบบไม่มีโครงสร้างการบริหาร แต่ใช้วิธีการบริหารแบบพึ่งพาอาศัยกันของธุรกิจกลุ่มสบู่เปลือกมังคุดและสมุนไพร จะมีลักษณะการจัดการผลิตสินค้าแบบครัวเรือน โดยสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้ช่วยกันในการผลิตผลิตภัณฑ์ของสมาชิกในกลุ่มกันโดยตรง แต่จะเป็นลักษณะครัวเรือนไหนจะผลิตสินค้าอะไรก็ได้แต่ต้องไม่ไปลอกเลียนแบบหรือซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ของสมาชิกในกลุ่ม หากสมาชิกในกลุ่มคนใดมีปัญหาในการดำเนินการ หรือปัญหาอื่น ๆ สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มก็จะมาช่วยกันแก้ปัญหาดังกล่าวนั้นให้เป็นลักษณะการพึ่งพาอาศัยกัน รวมถึงการรวมกลุ่มดังกล่าวเป็นช่องทางของการตลาดในการผลิตสินค้า ผลิตภัณฑ์ ของสมาชิก และดำเนินการเสนอขายต่อไป ในลักษณะของร้านค้าชุมชน สินค้า ผลิตภัณฑ์ ของสมาชิกคนหนึ่งสามารถฝากขายกับร้านค้าของสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ในลักษณะเครือข่ายอีกด้วย

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

สรุปภาพรวมผลการดำเนินงาน

เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของการดำเนินการด้านการบริหารธุรกิจชุมชน ทางทีมวิจัยจึงได้เลือกศึกษาและรวบรวมวิธีการบริหารงานแบบมีแบบแผนการดำเนินงาน และการบริหารแบบไม่มีโครงสร้างการบริหารงาน แต่ใช้วิธีการบริหารแบบพึ่งพาอาศัยกันของธุรกิจชุมชนคีรีวง ในส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัด มิสเตอร์มังคุดซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์สบูเปลือกมังคุดและสมุนไพร และผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ ของกลุ่มใบไม้คีรีวง จากการศึกษาทำให้ผู้สมาชิกกลุ่มธุรกิจของตำบลบ้านยาง และตำบลบ้านทำเนียบ อำเภอคีรีรัฐนิคม ได้เห็นถึงแนวการบริหารจัดการธุรกิจที่แตกต่างกันของทั้งสองธุรกิจ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อด้อยต่างกัน นั่นคือสมาชิกกลุ่มธุรกิจของตำบลบ้านยาง และตำบลบ้านทำเนียบต้องพิจารณาและตัดสินใจดูว่าวิธีการจัดการบริการหน่วยงานแบบไหนจึงเหมาะสมกับตน ซึ่งต้องพิจารณาถึงบริบทของตนเป็นสำคัญด้วย

รูปภาพที่ 13.3 แสดงผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อม
ของกลุ่มใบไม้ บ้านคีรีวง

รูปภาพที่ 13.4 แสดงผลิตภัณฑ์สบูเปลือก
มังคุด ของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด มิสเตอร์
มังคุดบ้านคีรีวง

สรุปภาพรวมของความพึงพอใจการเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานของสมาชิกกลุ่มธุรกิจ ของตำบลบ้านยาง และตำบลบ้านทำเนียบ

จากการร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานพบว่า ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานได้รู้ความเป็นมาของหมู่บ้าน คีรีวง ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 63.64 ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานได้รู้จักคีรีวงในฐานะชุมชนต้นแบบของธุรกิจชุมชน ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.45 ทำให้ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานรู้เทคนิคระบบจัดการธุรกิจชุมชนให้ประสบความสำเร็จ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.45 และผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานเข้าใจวิธีการจัดการ ระบบการทำงาน และปัจจัยที่ส่งเสริมให้ธุรกิจชุมชนประสบความสำเร็จ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 63.64

5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาถึงระดับความรู้ของผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานในด้านการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนก่อน เพื่อจะได้รู้ความแตกต่างทางความคิดของการเข้าร่วมศึกษาดูงานก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเชิงลึกกับสมาชิกของกลุ่มธุรกิจชุมชนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจะได้ทราบข้อมูลมากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบกิจกรรม การศึกษา ดูงาน

รูปภาพที่ 13.5

รูปภาพที่ 13.6

รูปภาพที่ 13.7

รูปภาพที่ 13.8

รูปภาพที่ 13.5 ผู้ร่วมดูงานฟังการบรรยายเกี่ยวกับประวัติของบ้านคีรีวง

รูปภาพที่ 13.6 เข้าเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อม

รูปภาพที่ 13.7 แสดงวิธีการทอผ้าของกลุ่มโบไม้

รูปภาพที่ 13.8 แสดงวิธีการเขียนลวดลายบนผ้าด้วยสีจากธรรมชาติ

ภาพประกอบกิจกรรม การศึกษา ดูงาน

รูปภาพที่ 13.9

รูปภาพที่ 13.10

รูปภาพที่ 13.11

รูปภาพที่ 13.12

รูปภาพที่ 13.9 ขั้นตอนหนึ่งของการผลิตสปูเปลือกมังคุด

รูปภาพที่ 13.10 ผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่ผลิตขึ้นจำหน่าย

รูปภาพที่ 13.11 ตัวแทนกลุ่มธุรกิจชุมชนที่ร่วมดูงาน ณ บ้านศิรวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปภาพที่ 13.12 ธนาคารประจำหมู่บ้าน